

III. évfolyam, 81. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK
1907. július 21, vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Nemes Sándor.

... Sima, zöld, bársonypázsit takar-
gatja ott a földet, ahol Nemes Sándor,
megtért kuruc vezérünknek porladozó
teteme összevegyül az anyaföld poraival,
melyet ő annyira szeretett. Lenge estéli
szellő kél a siron, ahol százados fákon
bánatos madár szól fájdalmasan, búsan,
borongó érzéssel, ... korán megtört
életről, szertefoszlott abrándokról, el
nem ért ideálokról. Ott porlad a test,
amely nem bírta el a nagy lélek magasba
röppenő szárnyalását. De az felettünk
száll és felettünk él.

... és a vezér még onnan, is tul-
nanról is, ahol az örök békesség honol
és ahova csak az igazság szava hallat-
szik, szól az ő hűséges gárdájához,
küzdő társaihoz. ...

Kurucok! Ti, kik ma kegyelettel
megemlékeztek Nemes Sándorról, hajtsá-
tok meg szent, szűztiszta zászlókat az
ő emléke előtt, korán elhunyt vezére-
tek előtt, hallgassátok meg, miről szól
az enyhe nyári szellő, amint megrezgeteti
a fáknak leveleit, lessétek meg, miről
susog a fű, mely az ő porából sarjadt...

*

... Ha diadalmas eszméitek, elvei-
tek ma még teljes győzelmet nem is
jelentenek, ha a mezőkön nem virít,
nem pompázik még a Tulipán, melyet
Ti ültettetek, amelyet lelketek, érző
gondosságával ápoltatok, ha a hit oszlo-
pát, melyet szívetekben emeltetek, nem
akarják mindennütt meglátni, ha a re-
mény fonálát, melyet eszméitekhez való
bizalmatok szálaiból szőttetek, rosszlelkű

ellenségek el is szakasztanak, ne csüg-
gedjete: a szeretetnek, a soha el nem
muló honszeretnek tűzszemű csillaga
az virraszt felettetek ma és virrasztani
fog felettetek mindenkoron. ... Annak
világító fénye erős leszen ahhoz, hogy
megtaláljátok egymást, tűzében acél-
erőssé kovácsolhatjátok a kapcsokat, me-
lyek benneteket egymáshoz fűznek, hogy
bármily kicsi, de erős tábor képezhesse-
tek, mely hazájának függetlenségeért,
szabadságáért. ha kell, meghaljon. ...
amióta porladozó testemet átadtátok az
Anyaföldnek, amióta az a kicsi, de törek-
véseiben tiszta, meggyőződésében erős
és becsületes gárda elfáradtan és elfá-
sulva nagy és folytonos küzdelemben,
kisért engem utolsó földi utamra, táboro-
tok azóta hatalmasan megsaporodott...
Boldog Hunnia alig győzi kitárt karjai
közé fogadni az ő jobb belátáshoz jutott
gyermekait. ... Az Igazság eszméi
győzedelmeskedtek. ... Az Apostol:
Kossuth Lajos eszméinek igazsága világo-
sította fel az elméket és hódította meg
a más vallás hívőit. ... Amikor kevesed-
magamal hirdetem: Magyarország csak
a *Negyvennyolcnak* anynyiszor meggyál-
zott, de még mindig szeplőtlen és szűz-
tisztá zászlaja alatt virulhat, adhat szabad
hazát a szabad polgároknak, tehet szert
igazi állami függetlenségre, alakulhat
nemzeti állammá, ... akkor nem hittétek
el! Tán az Ur az ő végtelen irgalmában
és kegyelmében juttatta ma oda, hogy
mondá: „Legyen világosság“ ... és
lön világosság? És tán így nyílt fel a
szemük azoknak is, akik eddig nem
láttak és meglátták nálunk azt, amit
eddig ennél a becsületes törekvésű,

meggyőződésteli kurucgárdánál rég lát-
hattak volna: az eszme rajongó és ön-
zetlen imádását? ... És most, hogy
most megsaporodtatok, lelketek zarán-
dokoljon el annál többször a kerepesi
temetőben pihenő, de azért mindnyiatok
szívében élő Apostol sirjához és hirdessé-
tek fokozottabb erővel, csüggedést nem
ismerő lankadatlan kitartással az ő
tanát. ... A diadal még nem teljes,
a csata tán csak ezután fog jönni,
készüljenek reá, nehogy váratlanul lep-
jen meg. A jelen diadalmában ne
felejtsetek el *Atyátok nevét!* Akiért Ti
véres csatákat vívtatok, akiért évtizede-
ken át állandóan anyagi és erkölcsi
vereséget szenvedtetek, akiért Ti a prosk-
ribáltak közé tartoztatok, a meggyál-
zottak között voltatok: mert édes anyáto-
kat igazán szeretni tudtatok. Elsimitottá-
tok Anyátok arcán a ráncokat és nem néz-
tétek kezében egy karéj kenyeret vagy gu-
ruló aranyat tartogat-e? Segítettétek a
munkában, istápoltatok és eszetekbe se
jutott megnézni, vajjon a kemencére oda-
tették-e már a *fazekat?* ... ne is nézzétek,
ne is kutassátok most se. ... Hanem a
honszeretet cilllogó tűzénél vizsgáljátok
me egymást, vértézve, vagytok-e a to-
vábbi becsületes és önzetlen harcra? És
akik egyenlőknek találhatnátok, tartsatok
össze. Kovácsoljátok össze a kapcsokat,
hogy semmi ármány, gonoszság szét ne
szakítson benneteket, tartsatok erősen
össze, hogy áruló a harci kedveteket le
ne lohassza. ... Mert szükség lesz ám
Rátok! Mert küzdeni kell még. ... És
akkor Rátok számítani fog a Hon. Az
erősek állják majd akkor is helyüket,
a gyengék, ha vihar száguld végig a

Fürdői történet.

— A Határőr eredeti tárcája. —

Írta: Géczy István.

A délutáni nap hőségesen szórta izzó su-
garait a kurszalón bádogtetejére, fénylő fehér
reflexet vetve a porondra, míg a terras zöld
repkénye mögött a vidám fürdőközönség tré-
cselve üzte magát az unalmat, a legfőbb spe-
cialitását a nyaralásnak. — Folyt a beszéd,
ömlött a szóáradat össze-vissza. Az érdekes,
sápadtképlű, borzas haju Dáni Margit vőlegényé-
vel perelt, aki a table d'hôte alatt azt a hallat-
lan vakmerőséget követte el, hogy Szentmarjai
Judítot kiállította ki a legszebb asszonynak, ezt
a nevető szemű, gömbölyű idomu, örökké izgó-
mozgó fiatal özvegyet, aki körül a fürdőző férfi-
nép állandó udvart formált érthető irigységére
a köszvényes öreg uraknak, megbotránkozására
a lányos mamáknak és bosszantására a mamás
leányoknak. Szegény Sárdi Pista hiába esküdö-
zött égre-földre, hogy ő nem tartozik a nagy
tömeghez, egyáltalán nem hódol meg a Szent-
marjainé szépségének, ez a mondás is csak ugy

véletlenül csuszott ki az ajkán, mint visszhangja
a többi elfogultak nézetének. Margit hajthatatlan
maradt, éppen tizedszer esküdött meg a vég-
zetes table d'hôte-on, hogy nem lesz egy ilyen
szörnyetegnek a felesége és ha az ujján fénylő
karikagyűrű aranyértékét nem sajnálná, a jegy-
gyűrű már régen ott pihenne valamelyik bokor-
nak árnyékos tövében. Hogy szavainak nyoma-
tékot adjon, idegesen huzogatta le vékony ujjai-
ról az ártatlan kis gyűrűt, mely néma megadással
tűrte, engedte magát megszokott helyéről ide-oda
ráncigáltatni. Szegény Pista homlokán kiült a
veriték, úgy érezte magát, mintha egy perc alatt
eltűnt volna az árnyékot adó zöld repkény és
az a mosolygó piros nap odafent az égen, ki-
számított maliciával összes égető sugarait az ő
árva fejének irányította volna.

Szerencséjére e percben egyik öreg úr ha-
talmasan elásította magát, azt pedig tudjuk, hogy
az ásitás a legragadósabb betegség és így tör-
tént, hogy a kurszalón egy pillanat alatt való-
ságos ásitó teremmmé változott, ami aztán a be-
szélgetés irányát is új tere terelte. A közvélemény
rövid időn abban koncentráldott, hogy ez a

fürdő végtelen unalmas fészek, ahol semmi
szórakozás, semmi mulatság sincs és ha ez tovább
is így tart, ők bizony felszedik a sátorfát és
szépen tovább állanak.

Erre meg a doktor és a fürdőigazgató kezdte
törölni a homlokáról az izzadság-cseppeket. Mi
lesz, ha a vendégek beváltják fenyegetésüket és
itt hagyják őket a fürdővel egyetemben, mint
Szent-Pál az oláhokat? — Nagyon fohászokkva
veté fel szemeit a doktor a felhőtlen égre, onnan
felülről várva a segítséget és ime beteljesedett
az irás szava, mely szól: „kopogtassatok és meg-
nyílnak nektek“ — mert egyszerre nagy robajjal
fordult be a poros országutról az árnyékos fa-
sorba egy tarka foltokkal diszitett ekhós szekér
és alóla egypár borzas fej dugta ki magát, a
köréje sereglett fürdőközönség előtt.

Időt sem engedve a találgatásnak, kimászott
a kocsinak legborzasabb alakja, hóna alatt szí-
nes plakátokkal s a következő percben mulat-
ságra éhes közönség mohó étvagygyal olvasta,
hogy a halhatatlan Boskó 18 ik fia és világhírű
akrobata társulata átutazóban rendkívül érdekes
diszeloádást lesz szerencsés tartani a nagyérdemű

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSNÖK. Leg-
nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti, olkkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

Hon rónáin, bércsein, és a hitetlenek elpusztulnak. De az erősek majd állják a tüzet.... És akkor, akkor majd *Világosság* leszen.... „*És szabad lesz a magyar*“.

Nemes Sándor, halljuk, megértjük az üzeneteket... Megértjük és megfogadjuk... Nem szününk meg őrszolgálatainkat itt az ország déli végén becsületesen teljesíteni... Ne félts bennünket, hogy sokan vagyunk, ez elbizakodottá nem tesz... Sőt buzdít arra, hogy mind, mind, e város minden polgára a mi táborunkban: Kossuth Lajos dicső eszméinek szolgálatában legyen. A Negyvenyolc utjáról le nem térünk soha... Kossuth tanait követjük, amíg szív dobog testünkben. amíg lélek lesz bennünk... A magyarok istene úgy áldjon vagy verjen meg bennünket...

Neked pedig, korán elköltözött vezér azt üzenjük: Nemes Sándor nem felejtünk el...

A torony alatt.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Döntés a vásártér ügyében.

A nyáron oly csendes és porlepte város-házi közgyűlési terem péntek délután megélné és úgy a terem, mint a karzat érdeklődő törvényhatósági bizottsági tagokkal és közönséggel telt meg. Egyáltalán örömmel látjuk, hogy közönségünk a város gazdasági ügyeivel foglalkozni kezd és kilép eddigi közönyéből, melynek rovására írjuk, hogy sok minden a polgárság akarata ellenére, — annak kellő ellenőrzése nélkül történt. Legfeljebb a politika vagy választási harc tudta a mi közönségünk érdeklődését felkelteni. De ma már gazdasági kérdések, a város ügyei époly kedvenc témáját képezik a közönségnek, mint annakelotte a politika.

Itt van a pénteki közgyűlés. A *Határőr* részletesen beszámolt arról a mozgalomról, a mely a vásártér ügyéből kifolyólag még a nyári közönyt is meg tudta törni és oly meleg érdeklődést tudott kelteni, hogy sok politikai kérdés bátran megirigyelhetné.

A vásártér ügye a közönség legszélesebb köreiben napok óta közbeszéd tárgyát képezte és a város lakosságának véleményét kétféle

osztotta, olyanokra, akik a vásártérrel a futaki-országot mentén, a kath. temető mellett kívánták elhelyezni és olyanokra, akik a vásártérrel a pirosi-utról balra fekvő területen óhajtották.

Mindkét tábor erősen készült a harcra, amelyet a közgyűlési szónokok némelyike kétségbe akart vonni, midőn azt állította, hogy harcról szó sincs, — de az események, az egymással ezalkalomból szembekerült két tábor felvonulása, az a nagy apparatus, amellyel a két tábor a küzdelmet vívta, — igenis bizonyította, hogy harc volt, mely pedig azok javára dőlt el, akik a vásártérrel a pirosi ut baloldalán levő területre kívánták.

Amikor a távollevő *Balla Aladár dr.* főispán helyett *Szalay Lajos*, kir. tanácsos, polgármester pont négy órákor a közgyűlést megnyitotta, a közgyűlési terem már felette élénk volt, a bt. tagok csoportokba verődve tárgyaltak persze mindenki a maga igazát hirdetve.

Hogy ebből azután megegyezés nem lett és hogy a két tábor egymáshoz közelebb nem jutott, — felesleges meg is említeni. Mindenki tisztában volt a kérdéssel, mindenki megalkotta véleményét, — csak a városi tanács nem, amely még a közgyűlésen sem tudott, vagy nem akart tisztán látni, mert a sokat hánytorgatott vásártér ügyében *20 tagu bizottság kiküldését javasolta*, hogy az tegyen javaslatot. *Addig az augusztusi vásár maradjon meg a kath. temető mellett.*

Japavicza György dr., gazdasági tanácsos, a vásártér-ügy előadója olvasta fel a tanács javaslatát, melyet azonban ő nem osztott, amennyiben *Japavicza dr.* terjedelmes, alapos tudásra valló szakértelemmel megindokolt előterjesztésében, — melyet mi a *Határőr*-ben ismertettünk, — a vásártérnek a pirosi úttól balra fekvő területen való elhelyezéseért szállt sikra.

Jó időt vett igénybe, amíg *Japavicza dr.* több ives előterjesztését és míg *Lakis János* aljegyző annak szerb fordítását felolvasta. A városatyák türelmetlenek voltak, mert már az előterjesztést gyakran megszakították, aszerint amint a felolvasott rész kedvükre volt, vagy sem. Közben-közben az ügyrendhez is voltak felszólalások, de végre is türelemmel hallgatták végig a szépen megindokolt, sok társasággal kidolgozott előterjesztést.

Molnár Hugó ev. ref. lelkes, törvényhatósági bizottságunk ezen régi, kipróbált, érdemes tagja kezdte meg a mindvégig magas szinten álló vitát. Méltóságteljes higgadsággal szövegezte a kérdéshez és szép beszédének végén magáévá tette *Japavicza György dr.* előadónak a tanács által nem fogadott előterjesztését és megtoldotta még azzal a pót-lással, hogy már az augusztusi vásár a pirosi úttól balra fekvő területen legyen és amennyiben ez határozaterőre emelkednék,

úgy az csak birtokon kívül legyen megfelelő-bezhető.

A pártja által zajos tetszéssel fogadott beszéd és indítvány után a törvényhatósági bizottság egy másik papi képviselőtestületi tagja: *Virágh István*, rókusai róm. kath. plébános, a törvényhatósági bizottság ezen legkiválóbb és legjobb szónoka emelt szót a tanács javaslata mellett. *Virágh* a szónoklat nagymestere. Határozottan parlamentáris színvonalon álló szónok, aki bravurosan kezeli a szónoki művészet fegyvereit. *Virágh* polemizált az előadói előterjesztéssel, amellyel szemben a tanács javaslatát kérte elfogadni. Pártja époly zajosan éljenezte meg, mint amily tisztelettel hallgatták meg azok, akik ellentétes véleményben voltak.

Mayer József, lapunk szerkesztője volt a harmadik szónok. Tudja, hogy nehéz a helyzete, amikor *Virágh* után kell beszélnie, mert nem rendelkezik a szónoki művészet oly fegyvereivel, mint az előtte szóló és ha mégis felszólal, ennek oka az, hogy ez alkalommal az igazság nincs *Virágh* oldalán, mert ő, bár szép beszédet, mondott de egy igaztalan ügyet védett. Polemizált *Virággal* és csatlakozott *Molnár Hugó* indítványához. Minthogy a tanács tagjai kétségbevonták, hogy a sertéshizlálók szívesen látnák, ha a vásártér az ő sertéshizlaldáik közelébe jön, — beterjeszt *harminc sertéshizlaldólól* aláírt nyilatkozatot, melyben azok kijelentik, hogy nemcsak nem ellenzik, sőt kéri a vásártérnek a pirosi út közelében való elhelyezését. Végül beterjeszt 700 ujvidéki polgár aláírásával ellátott kérvényt, melynek aláírói ugyancsak a pirosi kapuhoz kéri a vásártér elhelyezését. A tetszéssel fogadott beszéd után *Bradvarovits Koszta*, a *Zasztava* szerkesztője mondott szerb nyelven nagy hatást keltett, szép beszédet, melyben *Japavicza* és *Molnár* javaslatait támogatja.

Bradvarovits felszólalása szólásra készítette *Demetrovits Vladimir dr.* főkapitányt, aki a tanácsról mondott, szerinte igaztalan bírálat ellen védte meg a tanácsot

Pekló Béla törvh. biz. tag a futaki-út menti elhelyezés érdekében tört lándzást. *Pekló Béla* felszólalását személyes kérdésben való felszólalásokat idézett elő, melynek békés elintézése után *Horváth Géza dr.* törvényh. biz. tag érvelt a futaki-út menti elhelyezés mellett. *Horváth dr.* is azon kevés jó szónokok közé tartozik, aki, amikor igazságtalan ügyet is véd, tudja azt a szónoki művészet oly kellekeivel felcícomázni, hogy még a más nézetben levők is szívesen meghallgatták.

Radonits Milán törvh. biz. tag igen okos és talpraesett, snájdig beszédében azt mondotta, hogy ő, mint iparos 30 éve ismeri az ujvidéki vásárt és tudja, hogy annak hol legmegfelelőbb a helye, melynek részére a pirosi

közönség előtt, a legnagyobb akrobácia, fizika és magika köréből, stb. stb. — Az előadás kezdete este nyolc órákor vacsora után — szabad bemenet, stb. stb.

No, ez volt a Pista szerencséje, mert az imént még engesztelhetetlen gyűlölettől égő Margit egyszerre kezes báránnyá változott és legszeretreméltóbb mosolyával kérdezte Pistától: ugye emegünk edes? Pista felelet helyett mintha agyuból lötték volna ki, úgy rohant a trupp igazgatójához, hogy jó előre lefoglalja a két legjobb helyet, de fájó szívvel vette tudomásul, hogy a tisztelt című publikum oda ül, ahová akar és annyit fizet, amennyi jól esik.

A férfiak ezalatt vállukra emelték a fürdő orvosát és mint egy győzelmi jelvényt, zugó éljenzés közt hordozták körül, mint aki nekik ezt a kapitolumi élvezetet szerezte és egyhangú határozati javaslatot hoztak, hogy ezen élvezetes estén mindannyian jelen legyenek.

Este nyolc után már együtt ült az egész diszes társaság, a hevenyészett ponyvasátor alatt, mely felett mint százkaru szörnyeteg, némán feketén terültek el a százados tölgyek szerte-hajló ágai, kísértetiesen világítva meg a sátor négy oldalán leszurt olajlámpa veresen kiömlő fényétől, míg a sátor belsejében füst és pára közt, mint mozgó lidércfény imbolygott a kacagó uri társaság.

A publikum kitünően érezte magát, valami szokatlanul új volt előtte ez a kivilágítás és a kezeit meglepődedten dörszölgető rókaképű, vi-gyorgó igazgató vásári bókókat szórt a közönség közé meglepődedése magas jelétül.

Csak Margit fintorgatta pisze orrocskáját, mert az ördög épp Pista mellé ültette a szép Szentmarjinét. Nem is békült meg addig, míg a falusi csepürágó Pista kalapjába rántottát nem sütött és ki nem rázott belőle három tucat kártyát, tiz méter papírszalagot és ráadásul egy pár turbékoló kis gerlét, ami élénk célzás volt rá és Pistára. — Mikor pedig a Szentmarjiné finom csipkekendőjéből egy tövises sündisznot szedett elő, teljesen kibékülve tapsolt a büszke önérettel hajlongó művésznék.

Hát még a mikor az akrobaták megkezdték mutatványaikát, minő derűtséget idézett elő a falusi dummer Auguszt az ő vásári viceivel, fehérre mázolt ábrázatjával.

Az érdekes és változatos műsor végefelé közeledvén, az igazgató ur Boskó, nagy hangon, biztos hatásra számítva, jelentette ki, hogy most következik a műsor legszenzációsabb száma, Leona kisasszony csodálatraméltó mutatványai.

Nosza lett erre riadalom a fiatal urak között. Egynémelyik monoklit nyomott a szemére s megjelent ajkán az a helyke mosoly, mely minden irott betűnél világosabban fejezi ki gondolatát. „Ha szép az a Leona kisasszony, kezdünk vele valamit!“ De sajnos, a monokli csak-hamar csalódottan esett vissza az összeszorított szemöldökök alól, mert a sátor szük nyílásán a várt Leona kisasszony helyett kilépett egy nő trikóba, foltos puláderbe bujtatott sápadt arcu beesett mellű tiz esztendő fadó kis lány, a ki úgy nézett ki a vidám tömegben, mint rózsá-levelek közé dobott penészvirág. — Tassi Zoltán, a társaság humoristája mindjárt egy sikerült

szójátékot rögtönzött összehasonlítva a járásbíró öblös tajtékipájának szarát a kislány lábszáraival, míg Szentmarjiné a feje bubjáról lelógó fadó nemzeti színű pántlikába font hajtincset vette beható szemle alá. A gyermekleányka pedig félénken, bámész szemekkel állt a kör közepén, sohse látott ő még ennyi fényességet bele tűndökölni az ő sötét életébe. Mosolyogni próbált, a mi sehogyse sikerült neki s hánytva csókokat jobbra-balra vékony kezeivel.

Aztán az ő idélen rekedtes hangján elkiáltotta magát „Hoppla!“ — ami jel volt a mutatványok megkezdésére.

Bukfencet vetett a levegőben, majd hanyatt fektűt a porondon, kinyújtotta vézna kis testét, aztán fellökte magát, arra igyekezve, hogy talpával megveregesse feje bubját, miközben gyöngye kifícamodott csontjai ropogtak, mind mikor a pajkos iskolás gyermek mogyoróhéjjal tör szét a lábai alatt. — Mikor nagy nehezen feltápázkodott, egy pár kínos köhintés jött ki száraz melléből. — Hogy ezt elfojtsa, zsebkendőjét száájához szoritotta, hazug mosoly alá rejtve fádalmát. — A fehér vászon ott rikitott egy kis csöpp pirosság... edes-meleg vér... de hát ki vette volna ezt észre a nagy vidámságban.

Kezébe vette a tányért és imbolygó lépésekkel mindig mosolyogva indult az uri nép felé. Oh, ti szép mosolygó dámák, viruló-rózsás-arcu hajadonok és ellenállhatlau monoklis seladonok, nyuljatok be most erszényeitekbe és az átkacagott isteni komédiáért ne sajnáljatok egy pár krajcárt dobni ennek a sápadt, lassan, kínosan haldokló gyermeknek a tányérjába.

út mellé lehetne érdemel

Mémondott zendő fogadott pontból

MéLászló, a birtokosát magának kij

Szmiután delte, hogy M

Japaviczait 30-

Hugó in pirosi-uzatot, va nemkülöztek közgyül

Mé sére kü az élén után 1/

A külvé h közgyül

A s

Alkal

Am

egész v Magyar törvény rék elle

ság tö ritsek a söt töb rendelke

logtalan nagyob

Min Nagyvá ket. Ar

ó nem csak ig csületes

ság bec Egy

mond. k a herék s mi cs

a kárty sorsjate

Va megmor mutatót

meggaz vetelte

málásu a régi, a

játékna zator á

osztálys nek a t

Am Nagyvá hangozz

érdeme becüle

gés fan ok mag

A r séről m

A j leti, a l

tól össz pen az

CO

EURÓP

út melletti területnél alkalmasabbat nem is lehetne találni. A sikerült felszólalást jól megérdemelt tapsban részesítették.

Még *Kassovitz Amin dr.* törv. biz. tag mondott a futaki út melletti területen elhelyezendő vásár érdekében hívei által szívesen fogadott beszédét, melyben főleg orvosi szempontból bírálta a kérdést.

Mayer József kérdésére *Sztratimirovics László*, városi tiszt főügyész kijelentette, hogy a birtokon kívül kimondandó határozatot helyesli, sőt maga is pártolja, lévén a vásártér helyének kijelölése a közgyűlés suverain joga.

Szalay Lajos, kir. tanácsos polgármester miután a vitát befejezték, a szavazást elrendelte, melynek eredményeképpen kihirdette, hogy *Molnár a tanács javaslata mellett 22, Japavica dr. — Molnár Hugó indítványa mellett 30-an* szavaztak és így a közgyűlés *Molnár Hugó indítványát fogadta el, vagyis vásártérül a pirosi-út melletti terület lesz kijelölve.* A határozatot, valamint az előadó *Japavica György dr.,* nemkülömben *Molnár Hugót* lelkesen megéljenztek és sokan üdvözöltek. *Pekló Béla*, a közgyűlés határozatát meglebbeste.

Még a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére küldtek ki négy bizottsági tagot, és ezzel az élénk és érdekes lefolyású közgyűlés délután 1/6 órakor véget ért.

A harc elült, a bizottsági tagok megkülönböztetve hagyták el a küzdelmes harctól hangos közgyűlési termet.

A szerencsejátékok ellen.

Nagyvárad város átirata.

Alkalom szüli a tönkremenést.

Amikor a munka jegyében görnyed az egész világ, tehát a mi külön kis világunk, Magyarországonk is, akkor Nagyvárad város törvényhatósága megfújja a riadót — a herék ellen. Csatasorba kívánja állítani az ország törvényhatóságait, hogy ezek kényszerítsék a munkátlanokat tisztességű munkára; sőt többet akar. A hatalmas, minden erővel rendelkező államot akarja elhessegetni a dologtalanok oldala mellől, mert ezeknek legnagyobb erősségük a hivatalos támogatás.

Mindezekről egy átirat beszél, amelylyel Nagyvárad városa most keresett föl bennünket. Arra kéri Ujvidéket, csatlakozzék az ő nemes, emberséges mozgalmukhoz, mert csak így pusztíthatók ki a herék, akik a becsületes munka kényelme helyett a gazdaság becsületes munkátlanságát áhitozzák.

Egyébként ez az átirat semmi újat nem mond. Rámutat azokra az emlékekre, melyeken a herék állami támogatás mellett táplálkoznak s mi csupa régi ismerőst üdvözölhdtünk. Ime: a kártya, a börze, a totalizátor és az osztály-sorsjáték.

Valamennyiről szó volt már, ki tudná megmondani: hányszor. Együtt és egyenként mutatott rá a saját a munka nélkül való meggazdagodás vágyának a melegágyaira, követelte hangos azóval az eltörléseket, reformálásukat, de hasztalanul. A börze ma is a régi, a leghazárdabb és legtisztességtelenebb játéknak frázisokkal leplezett takarója, a totalizátor áldozatai napról-napra szaporodnak, az osztály-sorsjáték tulajdonosai pedig vígan eveznek a többszörös milliomosság csábító réve felé.

Am lehet, ha azt a vészkiáltást, amelyet Nagyvárad hallatott, az egész ország visszhangozza, az állam — a saját, szóra sem érdemes kárát nem tekintve — megfosztja a becsületes munkától irtózatot, az aranyeségés fanatikus rabjait az alkalomtól, amelytől ők maguk úgy sem fordulnának el soha.

A nagyvárad átirat, amelynek megérkezéséről már hírt adtunk, a következőleg szól:

A jelen társadalmi életünket, az ideges üzleti, a hirtelen meggazdagodni akarás vágyától összetörekelt egyéni szenvedélyek által, éppen az ősrégi erkölcsös alapról látjuk napon-

kint letérni. Ehhez a különben is veszedelmes irányzathoz pedig hűségese segítő társaként szegődik az állami háztartás bevételi forrásainak emelése érdekében maga az állam az osztály-sorsjáték intézményével, a lótenyésztés álcája alatt az előkelő főurak időtöltő, kellemes és hasznosító lóversenyekkel, a kereskedelmi élet fejlesztése céljából a kereskedők a tőzsdei üzérkedéssel s a legveszedelmesebb hazard kártyajátékokkal mulatság örve alatt mindazok, akik a mai társadalmi fölfogás szerint kulturéletet élnek.

Titkolt célok érdekében, hazug jelszavakkal harcol a mai társadalom nagy része a becsületes, kitartó nagy munka s a szabad józan gondolkodás ellen s az államhatalom tétlenül nézi a gyarló egyéni szenvedélyek tombolását, sőt hatósági felügyelet és ellenőrzés mellett maga fokozza az osztály-sorsjáték intézményével a játékszenvedélyt s készíti elő csábító, hiu reményekkel a gyenge emberi véges akaratot a pusztító szenvedélyek befo-gadására.

Itt is a társadalmi osztályok minden rétegében a féktelen játékszenvedély lesz urrá és igen gyakran a vagyonától és becsületétől fosztja meg a munkás polgárokat. A kereskedő józan adásvételi ügyletek kötése helyett tőzsdei szerencsejátékokkal a reális hasznót messze fölülmuló nyereség reményében játékszenvedélyének hódol. Kockáztatja a reális hasznót, sokszor elveszti becsületes munkája gyümölcsét, magával rántja a romlásba igen gyakran a hiszékeny földmivest ki szintén elveszi vagyonát, tönkre jutnak egyes családok s nemzetünk e fentartó oszlopai lassan, de biztosan porladnak a sokféle egyéni szenvedély, játékkedv, gazdasági vágy romboló folyamatában. A játékszenvedély lazává teszi az egyén erkölcsi életét és béke, egyetértés, szabadság, szeretet helyett az irigység, gyűlölet és szolgalelkűség rabja lesz a független polgár.

Ezen állami, politikai és az egész társadalmi életre kiható bajok a lóversenyfogadások szigorú büntetés melletti betiltása, az osztály-sorsjáték eltörlése és a tőzsdei játékoknak a rendes tőzsdei látogatók kereskedelmi ügyletekre leendő korlátozása útján, törvényhatóságilag volnának orvoslandók.

Törvényhatóságunk ilyen irányban fölterjesztést intézett a törvényhozáshoz s egyben elhatározta, hogy a föliratot hasonló állásfoglalás végett megküldi az összes törvényhatóságoknak is.

Ujvidék város tanácsa a nagyváradiaiak föliratát az augusztusi közgyűlés elé terjeszti.

HIREK.

Személyi hírek. Haidu Imre dr. belügyminiszteri fogalmazó és Kopocek György, az ujvidéki kórház tervezője péntek este a gyoravonattal Ujvidékre érkezett. Leutásának a kórház építéssel van kapcsolatban.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lengyel Henrik huszti állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségben az ujvidéki Homonnay Flóra ujvidéki állami polgári iskolai tanítónőt a kolozsvári állami polgári leányiskolához helyezte át.

Szerb vendégdaloglet Ujvidéken. A wieni „Zora” nevű szerb irodalmi társaság és daloglet az összes magyarhoni szerb-lakta városokat beutazza és utjában szerdán Ujvidékre érkezett. A Zora daloglet ezalkalomból csütörtök este a dunaparti Ruzsicska-féle vendéglőben pompásan sikerült dalestélyt rendezett, melyen nagyszámu közönség vett részt. A wieni szerb vendégdaloglet péntek reggel Ujvidékről továbbutazott.

Bontják a vágóhidat. Szombaton, e hó 13-án kezdték meg a régi, rozoga vágóhid lebontását és ma már a lebontás igen előrehaladott stádiumban van. A lebontást és az új közbághid építési munkálatait *Pekló* és *Linarics* építőmesterek végzik. Az ideiglenes vágóhidhoz szükséges építkezések már el is készültek és a vágóhidhoz vezető út feltöltése ugyancsak most van folyamatban, mert ezen út végére jön az új vágóhid istállója, ahol az

ideiglenes sertésvágóhidat helyezik el. Az új közbághidnak 1908. évi április elsejére késznek kell lenni.

A várparancsnok átirata. A pétervárad várparancsnok kérdést intézett a városi tanácshoz, hogy nincs-e kifogása az ellen, ha Ujvidék területén levő és a katonai kincstár tulajdonát képező hadiszigethez vezető utat rendbehozatja, mert azt a legutóbbi magas vízállás teljesen megromlalta. A várparancsnok a tanácstól egyben annak a helynek megjelölését kéri, ahonnan az út kijávitásához szükséges földet beszerezhetik. Végül mindezeknek megállapításához együttes helyszíni szemlélet javasol.

Építkezési engedélyek. *Friedmann Mór*, m. kir. városi állatorvos Kenyér-utca 41. sz. házában mosókonyha építésére, *Völgyi József* bérkocsis Mátyás király-utca 20. szám alatti házában istálló és kocsiszin építésére engedélyt kért.

A gyik-utcaiak kérelme. A gyik-utcai lakosok nevében *Forkapics Sándor* kérvényt adott be a városhoz, amelyben a Gyik-utcanak csatornázását és kikövezését kéri.

Adomány a tűzoltóknak. A *Königstädler* testvérek cég a gyártelepén támadt tűz gyors eloltása érdekében fáradozott önkéntes tűzoltóegyletnek 50 koronát adományozott.

Nyári anarchizmus. Nyáron szoktak a Quarneróban a cápák felbukkani. A nyár, az igazi ugorkasaison termi a legrosszabb vicceket is. Nekünk nincs Quarnerónk, és így az Ujvidékiek cápa fogásról sem regélhetnek, hanem ahelyett megteremtették a nyári anarchizmust, mely annyira komoly, mint a cápa fogás az Adriában. B. R., az ujvidéki betegsegélyező egyesület egyik tisztviselője tegnapelőtt a következő levelet kapta: „*Jegyzőkönyv.* Felvétel az Ujvidéki „*Jör*” egyletben 1907. július 9-én éjjel 1/21-kor. Tárty: A tisztelt egylet elhatározza, hogy B. R. (a nevet egyelőre titokban tartjuk) ki az egylet egyik tagját megsértette, *üldözésnek lesz kitéve*, azaz, ha este 7 óra után az utcán találta, a feje megsimogattatik és a lába megmasszíroztatik. Ha bocsánatot kér levélben, akkor még minden jó lehet, cím „*Jör*” postrestante főposta hivatal. Km. Olvashatlan aláírás elnök. Szilágyi titkár. Hamelsberger Fülöp jegyzőkönyvvezető. u. i. f. hó 10-től megfigyelés”. — Bánzaj! Hipp, hipp, hurra! Tehát mégis van szenzációnk! És ha már nincs cápánk, vannak hamisítatlan nyári anarchistáink! És ez is felér egy cápával!

Nyári tudósítás. A *Budapesti Hirlap* pénteki száma a következő szenzációs hírt közölte:

„*Péter király magyar birtoka.* Több *belgrádi* lap jelentése szerint, mint tudósítónk táviratozza, *Péter király* tárgyal egy Ujvidék és Futak között levő birtok megvétele dolgában. A szerb király állítólag le akar mondani trónjáról s ebben az esetben új birtokára szándékozik visszavonulni.”

Utánajártunk a hírek és kérdést intéztünk *Chottek Rezső gróf* futaki uradalmi igazgatóságához, ahonnan azt a választ kaptuk, hogy az egész hírből *mitsem tudnak*. Minthogy Ujvidék és Futak közt csak *Chottek grófnak* van birtoka, az egész hír vagy mese, vagy másutt volna az a magyar birtok, amelyek megvétele érdekében *Péter király* állítólag tárgyal. Ezt a híresztelést különben annyival inkább valószínűtlennek tartjuk, mert Ujvidék és Futak között nem ismerünk olyan birtokot, melyet a tulajdonosa eladni akarna.

Kórházi tervek. Szombat délelőtt 1/11 órakor a városi gazdasági építészeti bizottság *Szalay Lajos*, kir. tan., polgármester elnöklése alatt a városháza kis tanácstermében

COLOSSEUM PROJEKTOGRAPH

VILLAMOS SZINHÁZ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

EURÓPA LEGNAGYOBB VÁLLALATA 2000 kényelmes ülőhely. 3000 láng. Pazarfényű kivillágítás. Naponta két nagy előadás. — Elő 7 órakor, második 8 1/2 órakor. Minden másodnapon szenzációs új műsor. Saját két 100 lóerejű gőzgép. A sétatér átellenében. Bővebbet a falragaszok.

ülést tartott, amelyen *Kopecek György*, műépítész, a kórház tervezője, azonkívül *Endre Antal*, *Obermayer Rezső*, *Mayer József*, *Pekló Béla* tövrh. biz. tagok, *Profuma Béla*, főjegyző, *Tapavica György dr.* gazd. tan., *Demetrovits Vladimir dr.* főkapitány, *Schossberger Sándor dr.*, kórház igazgató-főorvos, *Forster Géza*, tanácsnok, *Vutko Sándor*, *Berceller Lipót*, vár. mérnökök és *Lakits János*, aljegyző vettek részt. *Kopecek György*, műépítész bemutatja az új kórház összes terveit és szakzerű előadásban a kórházi épület berendezését magyarázta meg, melyről legközelebb részletes hiralással leszünk. — Az új kórház összesen 508668 korona 77 fillérbe fog kerülni és pedig a felvételi épület 82389.57 koronába, a belgyógyászati pavillon 90982.35 k., a sebészeti pavillon 90682.08 k., a tüdővészek pavillonja 34318.23 k., a ragályosok pavillonja 20559.33 k., a megfigyelő épület 20559.93, a gépház épület 19380.07 k., a fertőtlenítő épület 5709.41 k., a hullaház 5733.17 koronába fog kerülni, tehát a kórház épületei 370914.74 koronába kerülnek, a fűtésberendezések 64485.91 k., a vízvezeték, csatornázás berendezés 30919.23 k., a mosókészülék és gépek 22790.34 k., a villamos világítás, csengő berendezés és Röntgen 19258.49 koronába kerül, vagyis a berendezési kiadások 137454.03 koronát igényelnek. Az építkezés és berendezés tehát 508398.77 koronába kerülne. — A gazdasági és építési bizottság *Kopecek György* műépítész előadását figyelemmel hallgatta meg, de érdembeli határozatot nem hozott, hanem megkérte *Kopeceket*, hogy az árlejtéshez szükséges feltételeket készítse el és megbizta az előadó *Forster Géza* tanácsnokot, hogy a rentabilitáshoz szükséges adatokat állítsa össze, hogy a legközelebb tartandó gazdasági bizottság magának tiszta képet alkothasson.

Sertésvész Ujvidéken. *Friedmann Mór*, m. kir. ujvidéki városi állatorvos megállapította, hogy *Mogin Josa* sertéshizlaldájában szorványos sertésvész ütött ki, miért is további intézkedésig a sertések felhajtását és sertés heti és országos vásár tartását betiltotta.

Talált tárgyak. Az ujvidéki rendőrség közhírré teszi, hogy a következő talált tárgyakat őrzi: egy kétfélesnyílású barna bőrtárca 6 kor. 70 fillér; fekete bőrtárca 1 kor. tartalommal; egy barna bőrtárca, benne 3 kor. 59 f. és egy feladóvevény a budapesti zálogházi igazgatóság címére; két pénztárca, benne 2 kor. és 42 fillér, 1 kulcs és egy tartányban kis szobrocska; egy barna pénztárca 4 kor. 54 fillérrel és rózsaszín papírban női haj; egy sárga bőrpénztár 46 kor. 34 fillérrel és egy horog; egy bőrtárca 16 kor. 78 fillérrel; egy fekete színű és barna fanyelű férfi ernyő; egy 73 méteres hajkötél: egy aranyfülbevaló gyémántkövel; egy fekete esernyő vékony nyéllel; egy barna bőrtárca 1 kor. 40 fillérrel; egy barna bőrtárca D. R. M. G. betűjelzéssel 1 kor. 64 fillérrel; egy kis kulcs, 1 körömvágó olló, 2 fillér papírba göngyölve; egy rövid, széles ezüstlánc Magyarország címerével, rajta függő érem; fekete női kékításka, benne fehér zsebkendő és 50 fillér; egy fekete pénztárca 5 kor. 94 fillérrel és két használt vasuti jegygyel; egy vörös kékításka láncal, benne zsebkendő, szerelmes levelek és két rézfülbevaló üveggölgel. A talált tárgyak igazolt tulajdonosai a rendőrségnél jelentkezzenek.

Válasz a „Bácsme gyé“-nek. A Latinovits-Vojnichék lánjszurnálja a „Bácsme gyé“ legutóbbi július 19-iki számában, noha mult heti számában rólunk azt írta, hogy velünk egyáltalán nem törődik, a tőle megszokott rosszakaratú ferditéssel és meggyanusítani akaró rágalmozással a mult számunkban a „Bácsme gyé“-ről írott híreinkre válaszolva azt írja: „Hiszen bennünket se egyesek, se a miniszterelnökségi sajtóiroda ki nem tart.“ — Noha a „Bácsme gyé“ rágalmozni akaró meggyanusítását magunkra nem vesszük, de nehogy a setéthen bujkáló „Bácsme gyé“ hiréből bárki is azt hinné, hogy minket, a Határőrt, vagy annak bármelyik tagját, akár egyesek, vagy pláne a miniszterelnökségi sajtóiroda kitart vagy támogat, — ünnepélyesen kijelentjük és szavaink igazságára tollunk becsületét kötik le, hogy bennünket senki sem ki nem tart, sem egy fillérrel is támogat. A miniszter-

elnökségi sajtóirodával soha sem szellemi, sem anyagi összeköttetésben nem voltunk, nem vagyunk és nem is leszünk, mert a mi függetlenségünket senkinek le nem kötjük. — A „Bácsme gyé“ pökhendi merészségére pedig az a válaszuk, hogy érdeklünkben *semmiféle kiérdemült Tisza-huszárfőispán* előfizetések gyűjtésével nem vigékedett, — amit pedig a piszkolódó lap vezére igenis megtett. Különben a „Bácsme gyének“ rólunk írott hire elejétől végig oly szemenszedett hazugság, amelyet voltaképen magánuton kellene intézni, ha Pető Lajos nem volna — *petőlajos*.

Arad a Duna. Néhány nap óta a Duna újabb áradásnak indul. Budapesten a víz egy éjjel alatt 38 centiméterrel áradt. A vízállás Ujvidéken e hó 16-án 3 m. 68 cmtr. volt, a mai vízállás pedig 3 m. 88 centiméter

Jóváhagyott közgyűlési határozat. *Bachrach Lajos*, *Brück Lázár*, *Pollák és Rössler* ujvidék terménynagykereskedők borszaritók részére a várostól területet birtak bérben, míg néhány hónap előtt a városhoz kérvényt adtak be, melyben a bérbeirt területnek részükre való elidegenítését kérik, minthogy azokon a területeken nagyobb befektetéseket akarnak létesíteni. A város törvényhatósági bizottsága a kért területeket a kérvényezőknél el is adta. A miniszter a városhoz tegnap érkezett leirata szerint ezen közgyűlési határozatot jóváhagyta.

Megfelebbezett igazgató-választás. Megírtuk volt, hogy az ujvidéki izraelita hitközség iskolaszéke néhány hét előtt az ujonnan szervezett igazgatói állásra *Székely Salamon* tanitót választotta meg. A kisebbségben maradt második jelölt: *Gserneyi Mór* a választást a hitközség képviselőtestületéhez felebbezte meg. Felebbezésében fősúlyt arra a körülményre helyez, hogy az iskolaszék nem volna jogosítva igazgatót választani, mert ez a jog a képviselőtestületet illeti meg.

A lövészegylet kérelme. Az „Ujvidéki Polgári Céllovész Egylet“ panaszos beadványt intézett a városhoz, amelyben szövéteszi, hogy a vasárnaponként rendezendő hangversenyek után az eddigi 10 korona engedélydíj helyett ezidén esetről-esetre 19 koronát kell fizetniük. Hivatkoznak arra, hogy az egyesület ugyanis nehéz anyagi gondokkal küzd és kötelezettségeinek alig tud eleget tenni és hogy az egyesület létkérdése van ezáltal veszélyeztetve, ha az engedélydíjat telemelik, miért is a régi díj szabás visszaállítását kérelmezik.

Petroleum-raktár a Barán. *Klein és Ungár*, helybeli kereskedők a Limán-dűlőben petroleum-raktárt szándékoznak építeni és e célra 120 □-méter területet óhajtanak a várostól megvenni. Eziránti kérvényüket a legközelebbi gazdasági bizottsági ülés fogja tárgyalás alá venni.

Záróra a vendéglőkben. *Bauer Gyula*, a pilseni sörcsarnok tulajdonosa és *Radonits Milán*, kiszácsi-utcai vendéglős a városhoz benyújtott kérvényükben a vendéglői zárórának hétköznapon éjjeli 12 órától éjjeli 2 órára, vasárnap és ünnepnapokon pedig éjjeli 4 órára való kitolását kérelmezték.

Nagyvárad átírata. Nagyvárad törvényhatósági bizottsága átíratot intézett Ujvidék városához, amely a lövészegylet korlátozása ügyében a képviselőházhhoz intézett felíratához való csatlakozásra szólítja fel városunk közönségét.

Tornaegyleti közgyűlés. Az „Ujvidéki Tornaegylet“ csütörtök este 8 órakor a polgári fiúiskola egyik földszinti tantermében *Mayer József* elnöklete alatt igen népes rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a megüresedett alelnöki állásra *Kaller Bélát*, művezetővé *Abrányi Lajost* választották meg. A közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület augusztus 25-én nagyszabású délmagyarországi sportversenyt rendez. Az alapszabályok módosítása után az egyesület több házi ügyet intézett el.

Második közjegyzőség Ujvidéken. A hivataloslap mai száma közli, hogy az igazságügyminiszter 20167/907. IM. rendeletével a második közjegyzőséget Ujvidék székhelylyel rendszeresítette. A rendelet 1907. évi október hó 1-én lép hatályba.

A borhamisítás ellen. Darányi földművelésügyi miniszter a hazai bortermelés érdekében különös súlyt helyez arra, hogy a mesterseges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló törvény rendelkezései mindenki által szigorúan megtartásának. Felhívja a miniszter Ujvidék város polgármesterét, hogy most a szüret előtt figyelmeztesse a bortermelőket a törvény rendelkezéseire és arra is, hogy még csekély mennyiségű vizet se szabad keverni a mustba és hogy a borhamisítás 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 korona pénzbírsággal büntethető.

A levélkézbesítés gyorsítása Erdekes és ötletes ujtást akar bevezetni Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a levélkézbesítés gyorsítása érdekében. A levélposta kézbesítése különösen a nagyobb városokban igen fáradszó szolgálat. Akárhányszor megtörténik, hogy egy-egy levélhordó — kivált különösebb alkalmakkor — alig győzi a garmadával érkezett leveleket kézbesíteni s megesisik, hogy a levélhordó, akinek rajonjában nagyobb bérházak jutottak, még késő délután is a délelőtti postát kézbesíti. A miniszter a levélhordóknak e nehéz szolgáltatán könnyíteni óhajt egy humánus és a levélkézbesítés gyorsítása céljából üdvös intézkedéssel. Kossuth Ferenc ugyanis leiratot intézett a nagyobb, forgalmasabb városokhoz és ebben elrendeli, hogy a hatóság intézkedjék, hogy a több emeletes bérházakban az egyes lakók címére érkezett levelek befogadására a földszinten, lehetőleg a kapubejárat alatt, levélgyűjtő szekrényeket alkalmazzanak és hogy legalább az ujonnan építendő házakban az ilyen levélgyűjtő szekrények alkalmazása lehetővé tésessék. Kossuth Ferenc leiratban hangsúlyozza, hogy a levélgyűjtő szekrények alkalmazása a levélkézbesítés gyorsítását eredményezné, amelynyiben a lakók hamar kaphatnák kézhez a címükre érkezett leveleket. A kereskedelmi miniszter leirata ma érkezett le Ujvidék városához. Ujvidéken igen kevés nagy bérház van, de azért nagyon helyen való lesz, ha a tanács felszólítja a bérházak tulajdonosait és különösen a jövőben intézkedni fog, hogy a leirat értelmében helyezték el a levélgyűjtő szekrényeket.

Ujvidéki kereskedő öngyilkossága Szabadkán. Tegnapelőtt a helybeli Polgári Szállodában felakasztotta magát egy ismeretlen vidéki férfi, aki a vendégkönyvbe Lazarevics Jócó bácsföldvári lakosnak jegyeztette be magát. Az ujvidéki rendőrség ma távirati értesítést küldött Szabadkára, mely szerint az öngyilkos idegen Szeffkics Rezső ujvidéki tojáskereskedő, állandó lakása Ujvidéken a futaki-utca 112. számú házában van. Györgyevics Mita ujvidéki polgári leányiskola igazgatója, kinek nevére címzett levélborítékot találtak az öngyilkos szobájában, továbbá Szeffkicsnek pancsovai üzlettársa tegnap Szabadkára utaztak és itt a rendőrségnél igazolták az öngyilkos idegen személyazonosságát. Szeffkics 47 éves családós ember volt, rendezett anyagi viszonyok között élt, de már hosszabb idő óta betegeskedett s gyógyíthatlan baja miatti elkeseredésében már előzőleg is két ízben a Dunába akart ugrani, de szándéka végrehajtásában mindannyiszor megakadályozták. Holttestét tegnap délután felboncolták és ma temették el.

Utolsó hét a Colosseumban. A néhány hét óta a közönség páratlan pártfogása mellett működő villanyos színház elérkezett ujvidéki utolsó hetéhez. Az utolsó hét műsora felül fogja mulni az eddigieket és a vállalat igazgatósága teljesen új és igen szép előadásokkal akarja kivívott jónévet megszilárdítani és kíván a közönségnek kellemes és élvezetes estéket szerezni.

Iskolai értesítők.

— Hatodik közlemény. —

— Az ujvidéki m. áll. polg. leányisk. értesítője. —

Mielőtt ezen értesítő részleges tárgyalásába bocsátkoznánk, kötelességünknek tarjuk arról általánosságban néhány jól megérdemelt dicséret szót szólni s az értesítő közlőjének, Nemessányi Adél igazgatónak kiváló működését kiemelni. Sokat ugyan nem kell eme csakugyan elsőrangú tanerőről mondani, hiszen azon hosszú 23 év alatt, — ennyi ideje működik eme intézetnél

mint iga...
társadal...
szívjóság...
ismerje...
toldozza...
s mint...
vean-ra...
zünk me...
ismeretes...
ménye le...
Már sok...
fogható...
Az...
adja elő...
hogy a l...
mulasztá...
a tanári...
okai kül...
éghajlati...
hogy a...
sok időt...
tantestül...
elfoglalt...
azonban...
csinosbit...
sitó az i...
kával, m...
kerültek...
mében a...
nem bir...
A...
A tanuló...
történt...
47 tanul...
ezen usz...
pedig u...
szükség...
intézethe...
IV. oszt...
Az...
intéztette...
a régi fe...
koronát...
A r...
5-én vol...
tanuló j...
beiratásc...
az intéz...
iratkozot...
rendes, s...
Különös...
hogy sze...
A r...
párhuzar...
megtörté...
munkata...
intézetne...
amiatt, a...
kebelébe...
tegetésbe...
A...
segádlell...
Mandl G...
Sze...
beosztás...
terv, me...
Sze...
és a ma...
Az...
ger és l...
óraszám...
kormány...
rácsny...
várva, a...
Sze...
19-én a...
folyama...
tanfolya...
a Mayer...
zárífűzér...
növendé...
nyelvi t...
nitónó...
E...
Ez alka...
goru be...
Ok...
tantárgy...
alól val...
az 1905...
gondnol...
Pol...

mint igazgató, — elég alkalma volt városunk társadalmának arra, hogy kiváló képességeit, szívjóságát és nemes, fenkölt gondolkodását megismerje, megfigyelhették az érdeklődők, mint toldozza-foltozza a felmerült hibáit intézetének s mint emelte azt azon csakugyan magas nívó-ra, melyen az ma áll. Csak annyit jegyzünk meg, hogy értesítőjét, mely gondos, lelkiismeretes és végtelenül fárasztó munka eredménye lehet csak, jóleső csodálattal olvastuk át. Már sok értesítő forgott kezeinkben, de ehhez fogható még csak igen kevés.

Az értesítő I. fejezetében a tanév történetét adja elő igazgató. A bevezető részben kifejti, hogy a lezajlott tanévben a tantestületben sok mulasztás fordult elő s az egész évi működése a tanári karnak sok akadállyal küzdött. Ennek okai különösen egyrészt a jelen évben kedvezőtlen éghajlati viszonyok, másrészt pedig azon tény, hogy a különböző vallású tanulók ünneplései sok időt vettek el úgy a növendékektől, mint a tantestülettől. Kijelenti azonkívül, hogy óriási elfoglaltsága miatt csak az adatokat sorolja fel, azonban azokat kiszinezni, eszmefuttatásokkal csinosítani rá nem ér. És mégis telve az értesítő az igazgató genialitásának ragyogó színpompáival, melyek tudtán és akaratán kívül belekerültek abba azon tételnél fogva, melynek értelmében az egyén saját „én“-jéből kivetkőzni nem bír.

A tanév története röviden a következő: A tanulók beiratása 1906. jun. 25—28. napjáig történt. Beiratkozott 157 tanuló. A IV. osztályba 47 tanuló jelentkezett, miért is szükségessé vált ezen osztályt is párhuzamosossá tenni. Azonkívül pedig ugyanezen okból még egy tanterőre volt szükség. Az igazgató kérelmére a miniszter az intézethez Bakonyi Hugó tanárt kinevezte s a IV. osztály párhuzamosítását elrendelte.

Az év kezdetén a miniszterium tudatta az intézettel, hogy a tanhelyiségek felszerelésére és a régi felszerelések kijavítására kért 12283-20 koronát folyósítatja.

A munka szeptember 1-én kezdődött. 3. és 5-én voltak a munkabeosztó gyűlések, d. u. 4 tanuló javítóvizsgálója, 4-én és 5-én az utólagos beiratások, melyeken még 142 tanulót vett fel az intézet. Ezekhez évközben még 16 tanuló iratkozott s így a tanévben az intézetnek 266 rendez, 8 kézimtanf. és 41 magántanulója volt. Különösen örömmel tapasztalta az igazgatóság, hogy szerb tanulók jelentkeztek tömegesen.

A nagy tanulósám miatt mind a 4 osztály párhuzamos volt. Így tehát a szeptember 6-án megtörtént tanévnyitási alkalmával a kézimunkatanfolyammal együtt 9 osztályba volt az intézetnek. Itt sajnálkozását fejezi ki igazgató amiatt, hogy a kormány nem létesít az intézet kebelében egy internátust. Azután gyönyörű fejtegetésben bizonyítja eunek szükségességét.

A gör. kel. vallásuaknak Musicky János segédlelkész volt hitoktatója, az ágh. tanulóké Mandl György segédlelkész.

Szept. 7-én volt a tanulók osztályokba való beosztása, 8. és 9-én elkészült az ideiglenes tanterv, mely szerint 10-én megkezdődött az előadás.

Szept. 26-án 2 tanuló felvételi vizsgálata és a magántanulók vizsgálati tartottak meg.

Az iskolaév megkezdésekor Dr. Gruby, Steiger és Mészárosné megbízatását és a nagyobb óraszámhoz képest díjaik felemelését kérte a kormánytól igazgató. Illető szaktanítók a karácsony után megérkezett megbízatást be nem várva, azonnal megkezdették működésüket.

Szept. 18-án kezdődött a francia nyelvi, 19-én a szerb növendékek magyar nyelvi tanfolyama. Az intézet tornatermében lefolyt tánc-tanfolyam 24-étől kezdődőleg 7 hétig tartott és a Mayer szálloda vigadóiban nov. 17-én este záróünnepével végződött. A francia-tanfolyam 18 növendéke jun. 17-én vizsgázott. A magyar nyelvi tanfolyamban Havranek Olga el. isk. tanítónő 27 növendéket tanított.

E hó 28-án megjelent a végleges órarend. Ez alkalommal a tanárikar kötelességeinek szigorú betartására kéretett fel.

Okt. első napjaiban a tanulóknak egyes tantárgyak, némelyeknek pedig a tandíjfizetés alól való felmentése terjesztett fel s elkészült az 1905—1906. tanévi nagy számadás, melyet a gondnokság u. e. hó 23-án tárgyalt.

(Folytatjuk.)

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.
Felelős szerkesztő: Mayer József.
Társaszerkesztő: Medvetzky Imre dr.

Nyilt-tér.)*

Eladó berendezés

Márvány asztalok, plüchepadok, légszesz-lusterek, jégsekreány, kávéház, cukrászda vagy fodrászüzlet részére **azonnal eladó.**

Hahn Sándor,

36. 10—1.

Futaki-u. 13.

Értesítés.

Ezennel van szerencsém becses tudomására hozni, hogy **folyó évi június hó 15-én**

női divattermemet

Futaki-utca 28. sz. alá (Dr. Kemény-féle házba) helyezem át.

Együttal tudatom t. Cimeddel, hogy az őszi idény beálltakor, mint eddig is, elsőrangú bécsi férfi és női munkaerőkkel ellátva, azon kellemes helyzetben leszek, hogy a legjobb munkákat angol és francia kosztümeiben szállíthatni fogom.

Amidőn arra kérem, hogy új címemet tudomásul venni sziveskedjék, további nagybecsű rendeléseit elvárom, s vagyok

kitünő tisztelettel

WEITH HERMANN.

23. 2—1.

Női divatterem.

Fontos korcsmárosoknak!

2 átjátszott forgatható billiárd, 1 carambol, 1 golyó, azonkívül 25—30 vasasztal márványlemezzel olesón kapható

Schönberger Lipót és fia
butorgyárában.

30. 3—1.

Kitüntetésem alkalmával a budapesti nemzetközi sütőipar-kiállításon van szerencsém süteményeim, különösen **pedig finomsüteményemet** a nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlani.

Tisztelettel Adler Géza,

24. 4—1.

sütőmester.

Bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, helyben **Uri-utca 7. szám** alatt (Winkle féle új palotában) egy férfitáruházat nyitottam

LÖWY IZIDOR,

néven, melyben a legizlésebb s legdivatosabb cikkek szolid szabott árak mellett kaphatok kiemelendők a híres „Ita“ meg **Borzalino** kalapok továbbá finom fehérneműk, uti bőröndök stb. e szakmába vágó cikkek.

Kérem a n. é. közönséget fiatal vállalatomat pártfogásba venni, s becses látogatásaikkal megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Löwy Izidor.

29. 4—1.

ELVESZETT.

Fekete női kamgarn kabát fekete atlasz-héléssel pénteken d. u. egy kocsiból elveszett. Kéretik a becsületes megtaláló, hogy **illő jutalom fejében** tulajdonosnak, **SCHÖN VILMOSNAK,** (Duna-utca 13.) visszahozza.

37. 1—1.

Kerestetik

egy kézműáru segéd, önálló eladó, és egy kirakat-rendező. Magyar, német és szerb nyelvet birnia kell. Bővebb értesítést ad

ENGEL IGNÁTNÉ,

31. 3—1.

Szabadka.

Ribnyákon

BALLA és **ROHONYI** szőlők közt 1½ hold beültetett prima szőlő eladó! Bővebbet a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Bátorkodunk a tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy állandó

betétekre 5%-os

kamatot engedélyezünk.

A tőke kamatadót nem a fél, hanem az intézet fizeti.

Az Ujvidéki Népbank

17. 3—3

igazgatósága

Helyiség

változtatás.

A **Wagner-féle** ház átépítése miatt a helybeli piacon 1861 óta fennálló könyvkereskedésemet f. évi február hó elején a **Futaki-utca (II. Rákóczi Ferenc-út) 12. száma** alatt levő saját házamba helyeztem át.

Ez alkalommal ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek gazdagon felszerelt raktáromat, úgymint: **könyveket, levél-, író- és rajzpapírokat, irodai és rajzfelszereléseket, üzleti könyveket, noteszeket fényképező cikkeket, a legszolidabb árakon.**

Kiváló tisztelettel

Herger Ágoston.

Óvári, obendorfi

Répa-Mag

ékendorg javított óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china

Magyar-bikák

kan-malacok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmi intézősége. u. p. Koncza.

COMMIS

flotter selbständiger Verkäufer, der ungarischen, deutschen und serbischen Sprache vollkommen mächtig, der schon in Möbel-, Manufactur- und Confections-Geschäfte tätig war, Auslagarrangeur umbedingt erfordert, wird pr. 1 August acceptirt. Offerte mit Gehaltsansprüchen an Warenhaus

Grósz és Krausz

34. 1-1.

UJVIDÉK.

800. sz.
1907. vég.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszék 1907. évi Sp. II. 318/3. számú végzése következtében dr. Lusztig Nándor ujvidéki ügyvéd által képviselt Phönix biztosító társaság javára Radics Pál ellen 52 K 19 f. s jár. erejéig 1907. évi május hó 27-én foganatosított kielégítés végrehajtás útján felülfoglalt és 2145 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: egy cseplőgép mozdonya, egy vetőgép, 1 toló fecskendő, 2 sertés, 1 ló, 2 kocsi és 1 tizedmérleg nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíróóság 1907. évi V. 428/2. számú végzése folytán 52 kor. 19 fill. tökekövetelés, ennek 1907. április hó 27. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 51 kor. 37 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedett lakásata Sajkásszentivánon leendő megtartására 1907. évi július hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Ameunyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen, 1907. évi július hó 13. napján.

Rex,

33. 1-1.

kir. bir. végrehajtó.

892. szám

1907 végérvény.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróóságnak 1904. évi Sp. I. 8536 számú végzése következtében Dr. Bruck Benő ügyvéd által képviselt Flesch Lipót javára Friedmann Józsefné Lipót ellen 790 K 73 f. s jár. erejéig 1905. évi március hó 9. n. foganatosított kielégítés végrehajtás útján lefoglalt és 663 kor. 90 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: boltiárak, bolti álványok, szobabutorok, ágynemű, egy tehén, egy kocsi és egy ló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíróóság 1906. évi V. 348/9 számú végzése folytán 590 kor. tökekövetelés és eddig összesen 105 kor. 15 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedő lakásán Tiszakálmánfalván leendő megtartására 1907. évi július hó 26-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Ameunyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen 1907 évi július hó 13 napján.

Rex,

kir. bir. végrehajtó.

Női- és férfi-divatüzlet!

Van szerencsém legalázatosabban értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli piacon, Fő utca 3. szám alatt (azelőtt Mogán-féle üzlet) egy

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam és bátorkodom a t. vevőimnek a legújabb izlés szerint berendezett nagy raktáromat legmelegebben ajánlani.

Üzletemben tartom a legizlésebb és legelegánsabb tárgyakat női szoknyákban és egész ruhákban, mind a legújabb szabás szerint, divatos angol és francia szövetekből és vásznakból.

Különösen bátor vagyok figyelmeztetni nagy válnstékomra női bluzokban, még pedig: selyem-, szövet-, zephir-, vászon- és batiztblól a legdivatosabb façon és a legelegánsabb izlés szerint.

Kiszolgálásom pontos lesz és nagyon előzevény, szigoruan szerényen mérsékelt árak mellett.

Legalázatosabban kérem, méltóztassék engem meglátogatni.

Kiváló tisztelettel

Momirovits P. N.

SCHWARZ JÓZSEF

saját termelésű szerémi hegyi borai zárt palackokban és 56 liternél nagyobb hordókban a következő árakon kerülnek eladásra:

Palackborok árai:

adóval együtt:

Prima fehérbor	3 éves	literként	K 0.70
schiller	3	"	" 0.70
rizling	3	"	" 0.80
furmint (mozeli)	3	"	" 1.-

A borok árai hordókban:

adózatlanul:

Prima fehérbor	3 éves	100 literenként	K 50.-
schiller	3	"	" 50.-
rizling	3	"	" 60.-
furmint (mozeli)	3	"	" 70.-

Rendelések Schwarz Testvérek irodájában, Háltér 12. sz. és Futaki-utca 46. sz. alatt a pincemesternél is eszközölhetők, ki azokat naponta bérmentve házhoz szállítja.

Fiatalabb évfolyamu borokról, hordókban való vételnél szívesen szolgálok legjutányosabb árjegyzékkel.

SCHOMANN JÁNOS

OKLEVELES KŐFARAGÓ-MESTER. — CEMENTLAPGYÁROS.

Készítek minden kőfaragó és terrazzo munkákat.

A t. közönségnek figyelmébe

ajánlom

TEMETKEZÉSI VALLALATOMAT

mely ujonnan lett berendezve, semmi költséget és áldozatot nem sajnálva a legmodernebb stilben.

Főraktárom: DUNA-UTCA 21. sz.

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.

Uj boroshordókat

ajánl 25 litertől fölfelé

Wachtl Imre

kádár, okleveles szőlő és pincekezelő.

Ujvidék Fetőfi-utca 8. sz.

15-4.

saját házában.

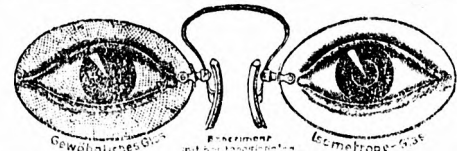
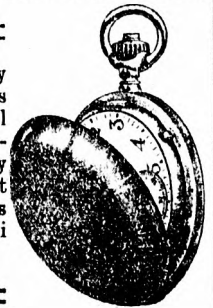
ECKFELD ADOLF

óras és látszerész

Ujvidék, Fő-utca 25. szám.

Nagy választék mindennemű órák, arany-áru, brillantok és látszerészi cikkekből.

WALTHAM valódi amerikai arany zseórák a legfinomabb precíziós szerkezettel; ezen óratoknk sokkal tartósabbnak, mint más arany-óráké, mert két masszív arany lemez közt egy kompozíció betét van, mely a toknak a szükséges tartósságát adja és ezért 25 évi kezesseget vállalok.

Isomitrope üvegek a legjobb a látó kiméletére, gyöngébb üvegek dacára nem fárad el a szem.

Természetes ezüst tisztben mindenkor frissen befőzött kiváló finom

málna-

szörpöt

szállít

Gessler

Siegfried

ALTVATER

likörgyár

csász. és kir. udvari szállító és ócsász. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója

Budapest - Kőbánya.

3 uj szó...

Altvater

Gessler

Budapest

8-7